

—1 O nabiranju prispevkov za nov šolski prapor v Litiji piše »Jutro« od 15. III.

—1 Članek o višji osnovni šoli v Franciji prinaša marčna štev. revije »Meščanska šola«.

—1 O premetitvah Janka Štefeta in Draga Kavčiča piše »Jutro« od 15. III.

—1 Glede odprave kuluka je izročilo združenje ljubljanske strokovne organizacije državnih namestencev in upokojevcov posebno spomenico. (»Naš glas« 15. III.)

—1 Gradiščanski Hrvatje so dobili za svoje manjšinske šole posebnega šolskega nadzornika iz svojih vrst v osebi R. Klandusa, ki je študiral slikarstvo na zagrebški akademiji. (»Marib. več.« 16. III.)

—1 O današnji inteligenci prinaša »Slovenija« od 13. III. daljšo študijo, kjer pisec toži, da se polagoma kvaliteta srednjih in visokih šol nivelira na mehkužno in plitvo povprečje meščanskih razvajenčkov.

Naša gospodarska organizacija

ZA ZADRUŽNIKE
NAŠIH KREDITNIH USTANOV.

1. Nalagaj vse svoje prihranke v stanovske kreditne zadruge, kajti ta pridobi z njimi sredstva, da pomaga tvojim tovarišem v stiski.

2. Svojo zadruho, ki ti pomaga v sili, podpiraj s tem, da tudi nalagaš prihranke v njej.

3. Če si si izposodil denar, glej, da ga pravočasno vrneš. Ne dopusti, da te po večkrat terjajo, kajti s tem otežuješ poslovanje svojega zavoda.

KREDITNI ZADRUGI.

Naši starejši tovariši so pred 35 leti ustanovili dve kreditni zadruzi in to v Ljubljani in Celju.

Obe sta bili ustanovljeni z namenom, dati tovarišem (icam) cenena posojila in sprejemati vloge. Med vlagatelji prevladujejo denarno mali ljudje, vse njihove vloge so popolnoma varne in izplačljive brez zadržkov.

Zatorej tovariši(-ice), poslušajte se lastnih kreditnih ustanov in tudi svoje prihranke nalagajte pri njih.

OBMORSKI UCITELJSKI DOM.

V zatišju Omišlja, nasproti Sušaka, si je to društvo kupilo lep prostor. Ima svoj zaliv, morje tu polagoma prehaja v globčino, povsod naokrog je sama trava in sredi tako lepega prostora bo stal bodoči učiteljski dom.

Uresničenje te zamisli pa je v Vaših rokah, tovariši in tovarišice. Zatorej pristopajte kot člani v to zadruho. Imeli boste 30—35 % popusta in že s parkratnim bivanjem v tem domu si boste prihranili ves delež, ki znaša Din 2500.—. Ta delež lahko plačate v obrokih po Din 100.—, možna pa so že tudi plačila od Din 25.— navzgor.

Tovariši in tovarišice, upoštevajte to in pristopajte.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Nadaljnji izkaz prispevkov za »Hrenov kamen« in drugih daril: Učit. društvo za šoštanjski okraj 100 Din; Učit. društvo Murska Sobota 300 Din; učiteljsko naslednjih osnovnih šol: Krčevina pri Mariboru 100 Din, Dravograd 60 Din, III. deška o. š. v Mariboru 180 Din, II. deška o. š. v Mariboru 95 Din, Sp. Sv. Kungota 100 Din, Sv. Trojica v Slov. gor. 50 Din; Pobrežje pri Mariboru 98 Din, Sv. Anton v Slov. gor. 2050 Din, mestna deška o. š. Celje 50 Din, Polensak 25 Din, Sv. Jurij v Slov. gor. 45 Din, Radvanje pri Mariboru 100 Din; Ludovik in Tončka Šijanec, Maribor, 100 Din, Zacherl Franjo, Ljutomer, 50 Din, Osterc Jožica, Mala Nedelja, 25 Din, skupaj 149850 Din, doslej v celoti darovanih 998650 Din. —Druge darila: Učit. društvo za šoštanjski okraj namesto venca na grob pok. tov. Smolnikarja 100 Din, neimenovani v počastitev spomina Lojzke Kožuhove 200 Din, Zacherl Franjo, Ljutomer, v spomin pok. dr. Bezjaka 50 Din in namesto venca pok. ge. Lojzki Kožuhovi 50 Din. —Vsem darovalcem najiskrenejša zahvala! M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska matica

—mm Vsebina 6. številke »Našega roda«: Ribičič: Uvodna. Špela Pristojnik: Svetogorski pismonoša. Seliskar: Bratovščina Sinjega galeba. Jagodič: Strah. Young-Kunaver: Bivališča ljudi v tujih deželah. Kunčič: Bela cesta. (Pesem.) French: Glad. ***: Vseved. Jože Zupančič: Po prvem aprilu. Podbevšek: Ivan Grohar. — Butare. — Nafta v Jugoslaviji. — Zihnerl: Zimska olimpijada. — Mladina piše. — Uganki.

—mm Nekaj izrednega bo zbirka bolgarske mladinske proze, ki jo je sestavil in prevedel iz bolgarsčine Tone Potokar. V zbirki je 25 pravljic in povesti najboljših bolgarskih mladinskih pisateljev. Večbarvno naslovno stran je izdelal Janez Trpin, notranjo opremo knjige je uredil ing. Janko Omahen, tekst pa je ilustriral 25 naših najboljših ilustratorjev. Knjiga izide v okusni izdaji v nekoliko večjem formatu kot so naše druge izredne publikacije in bo prava zanimivost v naši mladinski literaturi. Kljub temu, da bo knjiga zelo obširna, je preračunljiva cena v prednaročilu na 20 Din za kartoniran izvod in 26 Din za trdo vezan. Naročila sprejema Mladinska Matica, Ljubljana, Francišanska ulica 6.

Šolski radio

—r XXIII. teden. Torek 24. marca ob 11. uri bo v šolskem radiju predaval prof. Emil Adamič o pomladi in glasbi. Noben letni čas ne vzbuja v človeških srcih toliko prepevajočih veselih, radostnih pesmi, kakor pomlad. Pesem spremlja človeka v cvetoči raj, v mladi gozd, na zeleneča polja, sončno jutro je polno pesmi, lunini večeri polni melodij. Predavatelj bo na številnih ploščah predvajal celo vrsto pomladne glasbe ter bo plošče povezal s pojasnjujočimi besedami. Petek, dne 27. marca bo govoril g. dr. Rudolf Kolarič ob stoletnici Ciglerjeve »Sreče v nesreči«. Razpored:

1. Doba in Ciglerjevo življenje.
2. Ciglerjevo slovstveno delo.
3. Prva slovenska izvirna povest:
 - a) Nostanek.
 - b) Nostan in zgodba s kratko vsebino.
 - c) Zgradba, osebe, jezik.
 - d) Pomen za slovensko slovstvo.

—r V kmetijskem radiju bo v nedeljo, dne 22. marca ob 16. uri predaval g. Inkrat: Kako naj pospešujemo rejo malih živali? V sredo, dne 25. marca bo ob 16. uri govoril g. inž. Tavčar: O gozdarstvu.

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

—iz Izvršnem odboru Jugoslovenskog učiteljskog udruženja Beograd. — Upravni odbor Sreskog učiteljskog društva za srez kulski, održao je svoju prvu sednicu u ovoj godini 24. februara 1936. godine u Kuli. Na ovoj sednici upravljana su mnoga staleška pitanja. Ali, ono što je najviše izazvalo interesovanja kod prisutnih članova uprave, bio je izveštaj predsednika o stanju u Jugoslovenskom učiteljskom udruženju. Sva prispela akta, bila od Sekcijske uprave iz Novog Sada, bila od Izvršnog odbora Jugoslovenskog učiteljskog udruženja iz Beograda, pročitanu su i saslušana sa najvećom pažnjom. Prilikom čitanja prispelih raspisa moglo se konstatovati na licima svih prisutnih odbornika, divljenje, koje je izazvalo hrabro i kurajno istupanje naše Centralne uprave povodom Uredbe o smanjenju činovničkih prinaložnosti. Na kraju sednice donešeno je jednoglasno rešenje, da ovaj odbor, u ime svoje i u ime celokupnog članstva ovoga sresa toplo pozdravi g. predsednika i ceo Izvršni odbor Jugoslovenskog učiteljskog udruženja. — U to ime mi Vas najsrdačnije pozdravljamo i izražavamo Vam veliku zahvalnost na energičnom i požrtvovnom radu u odbrani interesa članstva i organizacije. — U ime odbora: Predsednik: Dragomir P. Aranićki s. r. Sekretar: Radunović Savo s. r.

Iz sekcije

—s JUU — sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. — Sarajevo, 11. III. 1936. — Sa zborna održano 2. marta 1936. godine i jednodušno zaključku njegovom pozdravljamo Vas i solidarišemo se sa muškom i ispravnim borbom za naša staleška prava. — Predsednik: Kostić s. r.

Iz društva Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA MESTO bo zborovalo v soboto dne 28. marca ob pol 9. uri v telovadnici šole na Grabnu. Poleg običajnih točkov na dnevnem redu tudi predavanje tov. Vranca »O perečih pedagoških zadevah«.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG bo zborovalo dne 4. aprila 1936. ob pol 10. uri v deški narodni šoli v Studencih po dnevnem redu, ki je bil objavljen na zborovanju v mesecu marcu.

Petrovič Simo, t. č. preds.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO LAŠKO sporoča tem potom svojemu članstvu dvojne važnih stvari:

1. (Za vse!) Zborovali bomo 4. aprila 1936 ob 9. uri v Hrastniku, z bogatim dnevnim redom. (Istega bomo v podrobnosti javili, čim bo možnost vsestranske njegove izvršitve zjamčenal)

2. (Za nekatere!) Društvenega blagajnika so namreč ti poštono razvezili, odbor razlaštili, organizacijo pa na cedilu pustili! Dolg na članarini znaša po zaslugi teh že 1900 Din (tisočdevetsto Din). Vsem »zaostalom« so bili dolžni zneski že opetovano priobčeni, gotovo je tudi znano, čemu so bile položnice priložene? Mnogi svojega »molka« niti ne opravijo. Prosimo ponovno, da vsaj do prvega v prihodnjem mesecu uredite vsak svoj odnos napram blagajni. Za 1. april nas presenetite (ne potegnite!), ker sicer bomo primorani izvesti konsekvenco, ki jo pravila veljajo! — Odbor.

Poročila

+ JUU SRESKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ je zborovalo 15. februarja v Šoštanju ob 80% udeležbi.

Predsednik se pred prihodom na dnevni red spomni umrlega tov. A. Hrena in premisljuje tov. I. Smolnikarja. Spomin smo počastili s trikotnim »slava«. — Namesto vencev bomo po soglasnem sklepu članstva nakazali Učit. domu v Mariboru 200 Din.

Nato prečita tov. tajnik zapisnik zadnjega zborovanja; s tem v zvezi prečita predsednik odgovor sekcije k v zapisniku navedeni

Za spomlad 1936

zadnje manufaktorne novosti.

resoluciji, kar vzame članstvo brez debate na znanje.

Prečitane dopise vzame članstvo istotako na znanje. Iz njih obravnave smo razbrali položaj našega stanja in prizadevanje organizacije za njegovo izboljšanje.

Za saniranje stanovskih prilik v savski banovini pa naše društvo po izjavi tov. blagajničarke ne more prispevati ničesar.

Tov. predsednik poda poročilo o seji predsedniškega zbora, ki je bila dne 9. febr. v Mariboru.

Tov. Trobej Marica predava o temi »Nekaj opazk k ženskem vprašanju«, Trobej Cilka pa »Ženska v javni službi«.

Tov. Mlinšek predlaga naj sekcija vodi borbo proti monopolizaciji šolskih knjig dalje, četudi zadeva zaenkrat izgleda kot brezuspešna.

Tov. Mencej vabi tovariše(-ce) k nabiranju narodnega blaga v našem okolišu. Dotični, ki so se prijavili, bodo dobili natančna navodila.

Po zborovanju se je sestel odbor za zbiranje gradiva radi sestave novih čitank.

Tov. predsednik apelira novim članom na članstvo, naj pristopi k stanovskim gospodarskim društvom, predvsem k Samopomoči in Samopomoči za otroke.

L. Vrečko, preds. R. Macarol, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — MESTO je zborovalo 14. februarja zvečer na šentjakovski šoli z običajnim dnevnim redom in predavanjem o učiteljskih gospodarskih in socialnih ustanovah.

Predsednik je uvodoma počastil spomin pokojnega člana Vendelina Sadarja. Sledilo je poročilo o seji predsedniškega zbora JUU v Mariboru. Obširno poročilo je vsebovalo intenzivno poslovanje sekcije in centralne uprave JUU v zadevi učiteljske stalnosti in novega disciplinskega postopka, novih učnih načrtov in monopolizacije šolskih knjig. Izvzemši spomenice predsedniškega zbora, ki se ni smela čitati in ni bilo dovoljeno o njej razpravljati, je predsednik prečital in stvarno komentiral vse došle dopise in okrožnice. Ker se je od zadnjega zborovanja nabralo dokaj zanimivega materiala, je bilo njegovo obširno poročilo zelo živahno in vsestransko informativno.

Razpravi je sledilo poročilo o učiteljskih gospodarskih in socialnih ustanovah, ki ga je podal tov. Oto Oman. Poročilo je bilo kratko in jedrnat, a sprejeto s tem večjim zadovoljstvom.

V razpravi k predsednikovemu poročilu je bilo govora tudi o natečaju za nove učne načrte in o novi osnovni šoli za Bežigradom. Soglasno so bili sprejeti naslednji predlogi:

1. Društvo predloži krajevemu šolskemu odboru in občinskemu svetu v Ljubljani vlogo s sledečimi sklepi:

a) V novo šolsko poslopje za Bežigradom naj se vseli samo osnovna šola, ker je zgradba po svoji tehnični izpeljavi tudi zidana za osnovno šolo.

b) II. deška meščanska šola naj ostane v Beethovnovi ulici, kjer ima za 390 učencev na razpolago 18 prostorov.

c) Vajeniški dom naj dobi svoje prostore v kakem drugem poslopju, ki je last mestne občine.

2. Novi učni načrti naj v vsakem oziru ustrezajo zahtevam modernih pedagoških stremeljenj. Sekcija za dravsko banovino se naprosi, da pri izvršnem odboru JUU v Beogradu izposluje podaljšanje natečaja do 1. avgusta t. l.

3. Prihodnje zborovanje naj bo celodnevno.

Po izčrpanju dnevnega reda, je zaključil predsednik zborovanje, ki je trajalo nad 2 uri.

V. Mlekuz, predsednik. Josip Mihelič, tajnik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO LITJA je zborovalo 15. febr. 1936 v Ljubljani pri Mikliču. Predsednik tov. Zupančič je pozdravil vse članstvo, imenoma pa sres. šol. nadzornika tov. Bezeljaka.

Uvodoma je članstvo na predsednikov poziv počastilo spomin t. Antona Hrena, učiteljskega voditelja in šol. upravitelja v Studencih pri Mariboru ter t. Friderika Kramerja, šol. upravitelja v p. iz Škofje Loke, ki je oče naše članice šmarske učiteljice tov. Olge Kramerjeve.

Nato je izrekel čestitko navzočim tov. Rozi Dolinarjevi iz Kresnice, ki slavi jubilej 25 let v Kresnicah in so njen jubilej proslavili obenem s 60-letnico obstoja šole. Na slavlju je zastopal naše društvo tov. predsednik, ki je sporočil prireditelju proslave, šol. upravitelju tov. Ivanu Tometu čestitke JUU.

Tov. Terezija Samčeva, naša članica iz Višnje gore je v krasnem, pesniško zasnovanem govoru prikazala učitelja kot vzgojitelja in človeka, ki nosi mladini sonce in svetlobo. Za lirčno poetičen referat se ji je zahvalil tov. predsednik, zborovalci pa so nagradili svojo mlado in podjetno tovarišico z močnim aplavzom.

Predsedniško poročilo je seznanilo članstvo o predsedniškem zboru v Mariboru, o učnih načrtih, monopolizaciji knjigah in o drugih stanovskih in prosvetnih vprašanjih.

Tajnica tov. Klovjarjeva seznanila članstvo z došlimi dopisi in prosila, naj vrnejo nekatere zamudne šole vprašalne pole o zadolžitvi učiteljstva. Nato poda pregled našega članstva pri gospodarskih organizacijah v banovini: Učiteljska tiskarna: 4. Samopomoč: 2. Samopomoč učit. otrok: 2. Omišaljski dom: 2. Na zborovanju sta se prijavila 2 nova zadržnika pri Učiteljski tiskarni.

V poslednjem času smo imeli nekaj novih zaščitnih primerov.

Nato navaja tov. tajnica članske spremembe in navede imenoma vse, ki zapuščajo naš srez, oziroma menjajo svoja službena mesta v srezu ob poslednjih premetitvah.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani preklicuje svojočasno dovoljenje za 50% popust našim članom, kar vzamejo zborovalci z obžalovanjem na znanje.

Tov. Acceto in drugi so obnovili vprašanje glede enkratne brezplačne krožne vožnje za učiteljstvo. Odbor je vložil že predlog na sekcijo. Potrebno pa bi bilo, da bi nas v tem podprle še ostale stanovske in druge organizacije.

Tov. Rostohar prosi predsednika naj prečita mariborsko spomenico JUU in Lapajnetove interpellacije. Predsednik odkloni poročilo o spomenici in nje čitanje, s pojasnilom so se zadovoljili tako interpellant kakor tudi ves zbor.

Tov. nadz. Bezeljak je poročal o osebnih spremembah v našem srezu, ki jih je 30. Vsem je izrekel zahvalo za vestno delo na dosedanjih službenih mestih, odhajajočim je izrekel besedo v slovo, novodošlim pa dobrodoščilo. V imenu JUU pa je storil isto tov. predsednik.

Nato smo razpravljali še o gospodarskih zadevah.

Tov. blagajnik Koprija je poročal o blagajniških poslih. Končno je pozval tov. predsednik vse članstvo za pristop k Učiteljski tiskarni in drugim stanovskim gospodarskim edinicam. Nato je bilo zborovanje, ki ga je obiskalo 63 članov in članic zaključeno.

Jože Zupančič, preds. Stefanija Klovjar, taj.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je zborovalo dne 7. marca t. l. v Kočevju.

Navzočih 55 članov — t. j. 46,6%.

Tovariš predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče zborovalce, imenoma novega člana tov. Kodriča Vladimirja iz Kočevja. Poročal je, da so bili premeščeni iz sresa sledeči tovariši(-ce), naši člani: Sovre Amalija, Segal Ivana, Stariha Zora, Kržin Stefan in Petelin Albin, ki se je zelo lepo poslovil od svojega društva. Odhajajoči tovariš je bil zelo agilen član in dober tovariš. — V teku zadnjih treh mesecev so izstopili iz društva tov. Horvat Marija — Kočevje, Pavc Franc — Dol. vas, Blenkuš Alojzij — Livold, Ivanc Majda — Sodražica, Zalar Amalija — Dobropolje in Vanič Ana — Dolenja vas.

Nato je poročal, da je tovariš predavatelj Dolgan Josip odpovedal svoje predavanje radi bolezni. Mesto njega je imel kratko predavanje o naši podeželski šoli kot delovni zajednici, tov. predsednik. Razvijal je sledeče misli: Na šolstvo vpliva geografska lega šole in osebnost učitelja — učitelj živi še vedno izoliran v javnosti — temu je kriva konzervativnost ljudstva. Šola nima samostojnosti — potrebno je ločiti šolstvo od politične uprave. Šoli in učiteljsstvu jemlje ugled časopisje, zlasti ono, ki je močno razširjeno med ljudstvom. Naša pedagoška literatura je še v povojih. Šola golega znanja naj izgine, živi naj v tesnem objemu z življenjem v vasi.

O gospodarskih ustanovah JUU je govoril tov. Koutny. Razvila se je živahna debata zlasti o obeh samopomočih. Tov. Peterlin Al. je predlagal, da bi se spremenili obe samopomoči na strogo matematično zasnovano zavarovanje. Odgovarjal mu je tov. Koutny, zahtevajoč, da ostaneta obe ustanovi na sedanjih podlagi.

V gospodarski odsek so bili izvoljeni tovariši Kmet, Jaklič, Sedej A. in Zupanec.

O seji predsedniškega zbora, ki se je vršil dne 9. febr. t. l. v Mariboru, je poročal tov. predsednik.

Tovarišica blagajničarka poziva vse članstvo, da bolj točno plačuje članarino.

Kmet, predsednik. Čok Antonija, tajnica.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU je zborovalo dne 15. februarja 1936. v Domžalah. Navzočih je bilo 78 članov — t. j. 58,2%.

Predsednik tov. Napokoj je ob otvoritvi posebej pozdravil tov. Arriglerja in novodošle tovariše(-ice), onim pa, ki bodo odšli v druge srece, je želel mnogo uspeha in zadovoljstva na novih mestih. Sporočil je članstvu, da se je odbor, radi odhoda predsednika in podpredsednika upravnega odbora ter podpredsednika nadzornega odbora, na zadnji seji rekonstruiral tako, da je sedaj predsednik in blagajnik tov. Napokoj Josip, podpredsednik po tov. Chvatal Franc. Podpredsednik nadzornega odbora je tov. Golob Ivan.

Tajnik tov. Trobiš Stefan je podal poročilo o zborovanju predsednikov sreskih društev 9. febr. 1936 ter obvestil navzoče o mnogih aktualnih zadevah naše organizacije. Nato je prečital došle dopise, h katerim so se sprejeli sledeči sklepi:

1. Za ureditev razmer v savski sekciji naše društvo ne more v denarju prispevati.

2. Ravno tako se ne bo prispevalo v »Podporni fond« za brezposelne tovariše(-ice).

3. V gospodarski odsek so bili izvoljeni: tov. Rupnik Marija, Merčun Ciril in Mayer Julij.